

vlogen, en thans in een algemeen weekblad min of meer aan de kaak zijn gesteld als kristallezeressen en clairvoyantes, zullen antwoorden dat de proefpersoon geweigerd heeft zich over zijn heden en verleden uit te laten.

Daartegenover kan men stellen dat iemand, die is uitgenodigd tot de verantwoordelijke taak over zijn medemens een rapport uit te brengen, op zijn beurt behoort te weigeren indien de betrokkene niet tot volledige onderwerping aan het onderzoek bereid is.

Tot versterking in het vertrouwen in de uitkomsten van de naar haar aard toch reeds éézijdige psychotechniek draagt de journalistieke mystificatie niet bij.

J. J. VAN LOGHEM

INGEZONDEN

Ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken, behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten



FUNCTIONELE BLOEDINGEN IN HET CLIMACTERIUM

De clinische les van prof. PLATE over dit onderwerp in het *Tijdschrift* van 22 Juli jl. geeft mij aanleiding tot enige opmerkingen.

In de baarmoeder wordt na de operatie dik slijmvlies gevonden, waardoor het uitblijven van het therapeutische effect der curettage verklaarbaar is. In de ovaria worden vergrote follikels gezien, welke niet als hormoonproducenten worden beschouwd, omdat vier maanden na de operatie de uitscheiding van follikel-stimulerend-hormon laag is; de conclusie, welke uit het uitscheidingsdiagram der 17-oxysteroiden wordt getrokken, is hiermee in tegenspraak; wanneer na de operatie twee toppen ontbreken, wordt dit aan het ontbreken van gonadale androgenen toegeschreven. Een zekere werkzaamheid der gonaden wordt dus toch aangenomen.

De geringe uitscheiding van 17-oxysteroiden na de operatie, welke zich spoedig herstelde, moet vermoedelijk aan het alarm-syndroom worden toegeschreven dat bij iedere operatie, zelfs narcose alleen, voorkomt. (HENCH c.s. zagen, bij narcose alleen, een remissie ontstaan bij hun rheumapatiënten.) Metabolieten van androgene steroïden zijn dan tijdelijk schaars. Overigens nemen HENCH en zijn medewerkers aan, dat bij hoge doses cortisone een deel daarvan ook als 17-oxysteroiden in de urine verschijnt; men kan uit de urine-steroiden dus niet veel opmaken over de moederstof van een metaboliet.

Het gehalte van het serum aan Na en K is niet onderzocht, doch een stoornis der bijnierschors is met andere proeven niet gevonden, zodat de versterkte reactie van ALLEN en DOISY na de operatie onverklaard blijft; LAQUEUR heeft dit ook gezien na totale exstirpatie, en SERTZ heeft het eerst aan de bijnierschors gedacht zonder veel bewijs te leveren. De betekenis der reactie heeft men pogen te verkleinen door er op te wijzen, dat stoffen, welke een positieve reactie van ALLEN en DOISY geven, in de natuur zeer verbreid voorkomen (planten, dieren, mineralen); teratoidweefsel kan ook follikelhormon vormen, bijvoorbeeld testistumoren. Voldoende aanknopingspunten om een tumor der bijnierschors aan te nemen (nog wel van ongewone aard, daar bij vrouwen meestal vermannelijking ontstaat door bijnierschorstumoren) schijnen mij te ontbreken.

Amsterdam, 24 Juli 1950

R. SCHUURMANS

COLADRANKEN MET COFFEÏNE

Een gezonde man van omstreeks 30 jaar weet, dat hij voorzichtig met koffie en thee moet zijn, daar hij gevoeliger is voor coffeïne dan de meeste mensen. Onlangs gebruikte hij op een avond tussen 7 en 11 uur 0.8 liter van een coffeïne-